

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-3973

Chișinău

13 05. 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art.74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, **în mod prioritar**, proiectul de lege privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.291 din 13 mai 2020

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 2 file și în limba rusă – 2 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (6 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (5 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (1 filă);
6. Avizul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (1 filă);
7. Sinteza (1 filă).

Prim-ministru

Ion CHICU

Ex.: Svetlana Nunu
Tel.: 022-250-442

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>183</u>
" <u>14</u> "	<u>05</u> <u>2020</u>
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.291

din 13 mai 2020

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind anularea
examenelor naționale de absolvire a programelor de studii
în învățământul general, sesiunea de examene 2020**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020.

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Ministrul educației,
culturii și cercetării

Igor Șarov

Ministrul justiției

Fadei Nagacevski

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii
în învățământul general, sesiunea de examene 2020**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Prin derogare de la prevederile art. 29 alin. (5) și art. 31 alin. (8) și (11) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, în vederea prevenirii riscului de îmbolnăvire cu COVID-19 și în scopul asigurării securității, protecției vieții și sănătății absolvenților programelor de studii în învățământul general, sesiunea 2020:

(1) Se anulează organizarea și desfășurarea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020.

(2) Se eliberează certificatul de studii gimnaziale pentru elevii care finalizează în acest an de studii clasa a IX-a cu medii anuale la disciplinele școlare și media generală mai mari sau egale cu „5” (cinci), cu calcularea notelor pentru probele de examen în baza notelor obținute pe parcursul claselor VII-IX. Notele pentru probele de examen reprezintă media aritmetică, cu rotunjire până la întreg, a mediilor anuale obținute de elevi pe parcursul claselor VII-IX la disciplinele respective.

(3) Se eliberează diploma de bacalaureat, care conferă dreptul de admitere în învățământul superior și în învățământul profesional tehnic postsecundar nonterțiar, pentru elevii care s-au înscris, în termenele stabilite, pentru a susține examenul în sesiunea 2020 și finalizează în acest an de studii clasa a XII-a de liceu sau programa de liceu în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar cu medii anuale la disciplinele școlare și media generală mai mari sau egale cu „5” (cinci), cu calcularea notelor pentru probele de examen de bacalaureat în baza notelor obținute pe parcursul claselor de liceu/anilor de studii I-III în învățământul profesional tehnic postsecundar. Notele pentru probele de examen reprezintă media aritmetică, cu rotunjire până la întreg, a mediilor anuale obținute de elevi pe parcursul claselor X-XII/anilor de studii I-III în învățământul profesional tehnic postsecundar la disciplinele respective.

(4) Elevii din clasele a IX-a, a XII-a și cei care au finalizat programa de liceu în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar care nu reușesc să finalizeze acest an de studii cu medii anuale la disciplinele școlare și media generală mai mari sau egale cu „5” (cinci), restanțierii din anii precedenți, persoanele care au finalizat programa de liceu în instituțiile de învățământ superior, care s-au înscris pentru a susține examenul în sesiunea de examene

2020 și persoanele care au solicitat susținerea examenului de bacalaureat în regim de externat vor putea susține examenul în următoarea sesiune, în condițiile stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020 este elaborat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea și adoptarea prezentului proiect privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020, este determinată de situația epidemiologică urmare a răspândirii infecției COVID-19, și efectele acesteia asupra organizării procesului educațional.

Astfel, având în vedere împrejurările excepționale, fapt constatat și de declararea stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020, prin Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr.55/2020, se impune necesitatea adoptării a unor măsuri ce au drept scop diminuarea riscului de îmbolnăvire a absolvenților de gimnaziu și liceu și implicit afectarea sănătății publice în condițiile pandemiei de coronavirus (COVID-19).

În cazul dat, promovarea prezentului proiect este determinată de finalizarea anului școlar în luna curentă, declarația Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale precum că „până la 1 septembrie nu se examinează opțiunea de reluare a procesului educațional”, situația de incertitudine privind modalitatea de finalizare a procesului educațional.

Prezentul proiect are la bază axioma conturată în ultima perioadă că, în toate acțiunile sistemului educațional, urmează să aibă prioritate sănătatea copiilor și a cadrelor didactice și anume - evitarea contaminării cu coronavirus.

Însăși opțiunea privind anularea probelor de examen a constituit ultima soluție analizată, iar propunerea acesteia a fost determinată urmare a excluderii celorlalte opțiuni. Astfel că, alte scenarii posibile au fost construite în dependență de data revenirii elevilor în clasele de studii.

Recunoaștem că, în mod practic, ultimul semestru de studii este utilizat cel mai activ pentru pregătirea de examen. Totodată, reținem rolul important al lecțiilor la clasă și al consultațiilor organizate de instituțiile de învățământ în perioada proximității sesiunii de examene. În anul curent de studii, întreruperea procesului educațional tradițional la data de 11 martie și realizarea, în mod diferit, a studiilor la distanță, afectează pregătirea de examen a cel puțin o parte din absolvenți.

Desfășurarea procesului educațional la distanță a constituit unica soluție pentru a încheia anul școlar 2019-2020, la data de 31 mai. În perioada martie-aprilie 2020, au fost realizate mai multe acțiuni concrete pentru pregătirea de examene în învățământul general cum ar fi: elaborarea resurselor video de pregătire a elevilor și părinților, susținerea examenelor naționale de absolvire

Digitally signed by Topală Anatolie
Date: 2020.05.19 10:01:55 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

(materialele video sunt difuzate zilnic de către postul public de televiziune), organizarea asistenței psihologice a elevilor, părinților și cadrelor didactice, alocarea de către Guvern a 20 de milioane de lei pentru procurarea echipamentelor necesare desfășurării calitative a procesului educațional etc.

Indicăm că, la începutul perioadei de studii la distanță (11 martie) aveam implicați 92,8%, iar la 15 aprilie - 95,6% din numărul total de elevi participau la procesul educațional on-line. Datele prezentate au fost colectate cu suportul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului. Pentru elevii care nu dispun de tehnică de calcul pentru desfășurarea orelor on-line (4,4%), cadrele didactice, în colaborare cu administrația instituțiilor de învățământ, au identificat soluții privind încadrarea elevilor în cadrul procesului educațional precum: consultarea elevilor și a părinților prin telefonie fixă; difuzarea materialelor multiplicat la poarta elevilor; antrenarea părinților în procesul educațional, când revin de la serviciu.

Cu toate acestea, lipsa tehnicii de calcul pentru unii profesori sau elevi a îngreunat procesul educațional și a creat dezavantaje în raport cu elevii care au o situație materială mai bună.

Eventual, o decizie în favoarea revenirii elevilor în clase la data de 15 mai sau mai târziu în acest an de studii ar fi oferit posibilitatea pregătirii de examene în clasa de studii, cu ajutorul profesorilor ceea ce ar fi facilitat pregătirea pentru sesiune.

În altă ordine de idei, susținerea examenului on-line după modelul studiilor la distanță, în situația în care fiecare elev este la el acasă, nu este posibilă din punct de vedere tehnic, nefiind realizabilă documentarea elevilor, transmiterea și preluarea testelor de examene (îndiferent de formatul acestuia, word sau tipărit), asigurarea corectitudinii rezolvării itemilor propuși.

Cu excepția scrierii testului la domiciliu, toate alte metode impun contactul candidatului la examen cu un număr mare de alte persoane și, respectiv, sporesc riscul de infectare cu coronavirus.

În mod similar, ne preocupă situația personalului didactic implicat în proceduri aferente organizării și desfășurării examenelor, inclus în număr mare în categoriile cu risc sporit de îmbolnăvire în virtutea vârstei sau a stării de sănătate. Potrivit datelor statistice, în învățământul general, în anul de studii 2019-2020, ponderea cadrelor didactice cu vârsta de 60 ani și peste, în care sunt cuprinse toate cadrele didactice aflate în pragul pensionării, s-a majorat cu 4,6 puncte procentuale, constituind 19,6% sau fiecare al cincilea profesor. Cadrele didactice care au vechimea în munca pedagogică de 20 ani și peste, au constituit 57,7% din numărul total.

Cu referire la posibilele scenarii analizate, prezentăm succint următoarele concluzii:

Scenarii de organizare a examenului național de bacalaureat	Avantaje	Dezavantaje/ impedimente
1. Susținerea examenului de bacalaureat în centrele existente de bacalaureat dotate cu monitorizare video.	Mentținerea unui examen corect, obiectiv și credibil. Diplome de bacalaureat acordate după merit. Echitate	Existența riscului de contaminare, atât pentru elevi cât și pentru profesorii asistenți și evaluatori.

	<p>pentru toți candidații.</p>	<p>Număr mare de persoane care trebuie să se prezinte în aceeași instituție (50-450).</p> <p>Imposibilitatea pentru unele centre și probe de examen de a asigura o distanță mai mare între candidați.</p> <p>Data obținerii diplomei 10 august 2020, în cazul în care începem sesiunea pe data de 23 iunie.</p>
<p>2. Susținerea examenului de bacalaureat în instituțiile de învățământ de proveniență.</p>	<p>Va fi mai bine asigurată distanțarea socială, vor fi mai puțini candidați într-un singur centru.</p>	<p>Examenul nu va mai fi unul credibil. Lipsa monitorizării video va încuraja fraudă și corupția.</p> <p>Numărul instituțiilor în care se organizează examenul va crește de la 88 la 371, ceea ce va mări esențial dificultatea organizării, fiind implicați în organizare un număr mult mai mare de profesori: numărul de președinți și secretari va crește de la 250 la 900, iar de asistenți de la 1500 la 4000. Ar putea fi dublat și bugetul total al examenului.</p> <p>Data obținerii diplomei 10 august 2020, în cazul în care începem sesiunea pe data de 23 iunie.</p>
<p>3. Susținerea examenului de bacalaureat în regim online.</p>	<p>Fiecare elev va fi în condiții sigure (acasă), va fi eliminat riscul de interacționare cu alte persoane și respectiv se va evita riscul de contaminare.</p>	<p>Imposibilitatea identificării persoanei care susține examenul în fața calculatorului de acasă.</p> <p>Lipsa softului specializat pentru a organiza examenul în</p>

		acest mod.
4. Anularea examenului de bacalaureat și eliberarea diplomelor în baza mediilor anuale din perioada de liceu.	Eliminarea riscului de contaminare. Diploma de bacalaureat ar avea aceeași valoare juridică pentru instituțiile de învățământ superior din țară și peste hotarele republicii, în cazul emiterii unei hotărâri de parlament corespunzătoare. Data obținerii diplomei nu va depăși 5 iulie 2020.	Elevii bine pregătiți ar putea fi dezavantajați față de elevii cu mai puține cunoștințe, dar cu aceleași medii.

În mod evident, avantajele/dezavantajele enumerate nu pot fi apreciate cantitativ, ponderea și importanța acestora fiind foarte diferită și, în majoritate, nu vor putea fi comparate.

În ceea ce privește candidații la examenul național de bacalaureat, menționăm următoarele categorii:

- elevii claselor a XII-a de liceu (10638 candidați) cărora, potrivit art.31 din Codul educației, la promovarea examenului național de bacalaureat li se eliberează diploma de bacalaureat, Pentru elevii din clasele a XII-a din anul curent, examenul de bacalaureat reprezintă finalitatea studiilor. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a acestei categorii de candidați în sesiunea de examene 2019 a fost 95.07%.
- elevii anului III din colegii și centre de excelență (4190 candidați) - potrivit art.63 al Codului educației, programele de formare profesională tehnică post secundară se finalizează cu susținerea obligatorie, în modul stabilit de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, a examenului de bacalaureat profesional, a examenului de calificare și/sau a lucrării de diplomă, precum și cu susținerea benevolă a examenului național de bacalaureat. Pentru elevii din colegii/centre de excelență, examenul de bacalaureat este o oportunitate de a obține încă un act de studii care o pot valorifica urmare a depunerii unei cereri de înregistrare în sesiunea de examene. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a acestei categorii de candidați în sesiunea de examene 2019 a fost 60.51%.
- studenții anului I, instituțiile de învățământ superior (223 candidați) - această categorie de candidați reprezintă elevii din instituțiile de învățământ din stânga Nistrului, care sunt admiși la studii în instituțiile de învățământ superior cu susținerea examenului național de bacalaureat la finele anului I (an compensator). Considerăm că, pentru această categorie de candidați urmează a fi aplicate soluții de alternativă, cu susținerea probei de examen în anul următor de studii. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a acestei categorii în sesiunea de examene 2019 a fost 71.50%.

- candidații care solicită susținerea examenului de bacalaureat în regim de externat (355 candidați) și anume persoanele care au atins vârsta de 19 ani și care corespund la una dintre următoarele cerințe: este absolvent al școlii medii de cultură generală; este absolvent al unei instituții de învățământ profesional tehnic secundar cu durata de studii de 3 ani; este absolvent al unui colegiu sau centru de excelență; este student al unei instituții de învățământ superior, care a fost admis la studii în baza atestatului de studii medii de cultură generală; a finalizat, cel puțin, 2 ani de liceu, cu situația școlară încheiată pentru clasele a X-XI. Având în vedere faptul că, probele de diferență de programă se susțin, de regulă, în perioada martie-aprilie, perioadă care coincide în acest an cu lucrul la distanță al instituțiilor de învățământ, considerăm posibil de a considera cererile depuse pentru sesiunea 2020 ca fiind valabile și pentru sesiunea următoare care va fi organizată. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a acestei categorii în sesiunea de examene 2019 a fost 48,91%.
- restanțierii din anii precedenți (2054 candidați) – pentru care examenul de bacalaureat poate fi susținut gratuit de cel mult două ori în decursul următorilor 3 ani. Pentru această categorie de candidați considerăm că sesiunea 2020 urmează să fie exclusă la calcularea celor 3 ani în care au oportunitatea de a susține gratuit probele de examen. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a acestei categorii în sesiunea de examene 2019 a fost 27,16%.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede:

1. Anularea organizării și desfășurării examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020.
2. Eliberarea certificatului de studii gimnaziale pentru elevii care finalizează în acest an de studii clasa a IX-a cu medii anuale la disciplinele școlare și media generală mai mari sau egale cu „5” (cinci), cu calcularea notelor pentru probele de examen în baza notelor obținute pe parcursul claselor VII-IX. Notele pentru probele de examen reprezintă media aritmetică, cu rotunjire până la întreg, a mediilor anuale, obținute de elevi pe parcursul claselor VII-IX, la disciplinele respective.
3. Eliberarea diplomei de bacalaureat, care conferă dreptul de admitere în învățământul superior și în învățământul profesional tehnic postsecundar nonterțiar, pentru elevii care s-au înscris, în termenii stabiliți, pentru a susține examenul în sesiunea 2020 și finalizează în acest an de studii clasa a XII-a de liceu sau programa de liceu în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar cu medii anuale la disciplinele școlare și media generală mai mari sau egale cu „5” (cinci), cu calcularea notelor pentru probele de examen de bacalaureat în baza notelor obținute pe parcursul claselor de liceu/anii de studii I-III în învățământul profesional tehnic postsecundar. Notele pentru probele de examen reprezintă media aritmetică, cu rotunjire până la întreg, a mediilor anuale, obținute de elevi pe parcursul claselor X–XII/anii de studii I-III în învățământul profesional

tehnic postsecundar, la disciplinele respective.

4. Elevii din clasele a IX-a, a XII-a și cei care au finalizat programa de liceu în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar care nu reușesc să finalizeze acest an de studii cu medii anuale la disciplinele școlare și media generală mai mari sau egale cu „5” (cinci), restanțierii din anii precedenți, persoanele care au finalizat programa de liceu în instituțiile de învățământ superior, care s-au înscris pentru a susține examenul în sesiunea de examene 2020 și persoanele care au solicitat susținerea examenului de bacalaureat în regim de externat vor putea susține examenul în următoarea sesiune, în condițiile stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost avizat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Justiției fără de obiecții și propuneri de concept. De asemenea proiectul a fost supus expertizei anticorupție.

Ministru

Igor ȘAROV